

บทที่ 4

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานเขียนประเภทสารคดีได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันดังจะเห็นได้จากในร้านหนังสือโดยทั่วไปจะมีหนังสือสารคดีวางจำหน่าย โดยจัดแยกไว้เป็นมุมเฉพาะ ส่วนหนังสือสารคดีที่ได้รับความนิยม เช่น นิตยสาร อสท. ซึ่งออกเป็นรายเดือน นิตยสารสารคดี แปลเนชั่นเนลจีโกราฟีฟิก ซึ่งจัดพิมพ์และซื้อลิขสิทธิ์โดยร้านนายอินทร์ นอกจากนี้ยังมีงานเขียนของผู้มีชื่อเสียงในวงสังคม เช่น นักการเมือง ดารา นักร้อง ซึ่งมีอยู่ตามร้านหนังสือทั่วไป เมื่องานเขียนสารคดีมีจำนวนมากและเป็นที่ยอมรับจึงมีหน่วยงานต่าง ๆ พยายามที่จะสร้างมาตรฐาน และคุณค่าให้แก่งานเขียนสารคดี โดยจัดการประกวดและสนับสนุนงานเขียนประเภทสารคดี ทั้งนำออกตีพิมพ์และเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน

รางวัล “นายอินทร์อะวอร์ด” (2548. www.naiin.com) ของร้านหนังสือร้านนายอินทร์ โดยบริษัทอมรินทร์ บุกเซ็นเตอร์ จำกัด การจัดการประกวดรางวัลดังกล่าวเป็นหนึ่งในสายงานในเครือบริษัทอมรินทร์พรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งดำเนินธุรกิจค้าปลีกหนังสือผ่านร้านหนังสือชื่อ “ร้านนายอินทร์” โดยมีคำขวัญว่า “ศูนย์หนังสือและสื่อสร้างสรรค์” ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามชื่อร้าน จากหนังสือพระราชนิพนธ์ แปลเรื่อง “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” มาเป็นชื่อร้าน โดยร้านหนังสือนายอินทร์ ได้จัดโครงการประกวดงานเขียนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักเขียนได้แสดงความสามารถ ทั้งเป็นแรงสนับสนุนให้เกิดงานเขียนใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพในสังคมไทย โดยเชิญชวนผู้สนใจทั่วไปไม่จำกัดเพศและวัยส่งผลงานเข้าประกวดรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ซึ่งเริ่มครั้งที่ 1 ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้นั้นสนใจเลือกวรรณกรรมประเภทสารคดีที่ได้รับรางวัล ยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด ตั้งแต่ปี 2543 - 2546 มาศึกษาวิเคราะห์เพราะเป็นผลงานที่โดดเด่นได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นที่ยอมรับในวงการนักเขียน ได้แก่ ศีรภาพ โลहितกุล ประมวล โกมารทัต อรสม สุทธิสาคร จิระนันท์ พิตรปรีชา ภาณุ มณีวัฒนกุล และภาณุ บุรุษรัตนพันธ์ ทั้งยังมีความพิเศษกล่าวคือ รางวัลนายอินทร์อะวอร์ดนี้เป็นรางวัลที่เกิดขึ้นใหม่ และชื่อรางวัลคือ “นายอินทร์” นั้นเป็นชื่อพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว ความพิเศษอีกประการหนึ่งคือ วรรณกรรมที่ส่งเข้าประกวดนี้จะต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในสื่อทุกประเภท นับเป็นการเสริมสร้างนักเขียนรุ่นใหม่อีกทางหนึ่ง ผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจเลือกศึกษาในประเด็นสำนวนโวหาร เพราะรางวัลยอดเยี่ยมน่าจะมีการใช้สำนวนภาษาที่ดีดังหลักเกณฑ์การตัดสินที่ชัดเจนข้อที่ 5 และ 6 ว่า “ภาษาควรจะสละสลวยตามลักษณะคำประพันธ์ ไม่ใช้ถ้อยคำหยาบคายหรือรุนแรงโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ยังต้องมีวรรณศิลป์ คือการใช้ศิลปะในการประพันธ์วรรณกรรมให้ได้วรรณสทงภาษา ประกอบกับศิลปะการเริ่มเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการจบเรื่อง ชวนให้ผู้อ่านติดตามด้วยความอยากรู้ เฝ้าใจ และประทับใจ จนจบเรื่อง หรือจำกัดความอย่างง่าย ๆ ว่า อ่านแล้วสนุก” (คณะกรรมการการตัดสินรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด อ้างใน จุลินทร์ ศรีสะอาด. 2546, หน้า คำนำ)

สำหรับสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดตั้งแต่ปี 2543 - 2546 ที่นำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีทั้งหมด 3 เรื่อง คือ ฎฎานมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลักษณ์ โดย พิสมัย จันทวิมล รางวัลสารคดียอดเยี่ยมปี 2543 ฮูย่า! Tadpole ไข้ลูกกบ โดย อุดมพร สมพงษ์ รางวัลสารคดียอดเยี่ยมปี 2545 และคุนดอกสุดท้าย โดย จุลินทร์ ศรีสะอาด รางวัลสารคดียอดเยี่ยมปี 2546

งานเขียนสารคดีที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดทั้ง 3 ปี มีลักษณะโดดเด่นในการให้ความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กันซึ่งเป็นลักษณะของสารคดี ในด้านสำนวนโวหารนั้นเป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินทำให้สารคดีน่าสนใจไม่มุ่งเน้นสาระความรู้จนกลายเป็นตำราเรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรศึกษาอย่างยิ่ง อีกทั้งการศึกษาวรรณกรรมประเภทสารคดีรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดเป็นรางวัลใหม่ยังไม่มีผู้ศึกษามาก่อน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวรรณกรรมประเภทสารคดีต่อไป ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจศึกษาการใช้สำนวนโวหารในวรรณกรรมประเภทสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ดทั้ง 3 ปี

การศึกษาค้นคว้าสารคดีที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดทั้ง 3 เรื่อง มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาสำนวนโวหารในงานเขียนสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด ปี 2543 - 2546 และครมสำคัญของการศึกษาค้นคว้า คือทำให้ทราบถึงการใช้สำนวนโวหารที่ส่งผลให้งานเขียนสารคดีเรื่อง ฎฎานมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลักษณ์ โดย พิสมัย จันทวิมล ฮูย่า! Tadpole ไข้ลูกกบ โดย อุดมพร สมพงษ์ และคุนดอกสุดท้าย โดย จุลินทร์ ศรีสะอาด ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด ปี 2543 - 2546

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ พบว่า สารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อวอร์ด ทั้ง 3 เรื่อง คือ **กฎานมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลัย** โดย พิสมัย จันทวิมล รางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 2543 **ฮูย่า! Tadpole ไข้ลูกกบ** โดย อุดมพร สมพงษ์ รางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 2545 และ**คุณดอกสุดท้าย** โดย จุลินทร์ ศรีสะอาด รางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 2546 เป็น สารคดีที่มีลีลาสำนวนโวหารอันโดดเด่นแตกต่างกันไป ดังนี้

สารคดีเรื่อง **กฎานมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลัย** โดย พิสมัย จันทวิมล เป็นสารคดีท่องเที่ยวที่ใช้บรรยายโวหารเป็นหลัก ใช้เพื่อแสดงสภาพความเป็นอยู่ สภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนศิลปกรรมต่าง ๆ โดยให้รายละเอียดในสิ่งที่กล่าวถึงอย่างครบถ้วน ใช้สรรคโวหารเป็นโวหารรอง ลำดับต่อมาเป็นพรรณนาโวหาร เทศนาโวหาร และอุปมาโวหารซึ่งผู้เขียนใช้น้อยมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าโวหารรองคือ สรรคโวหารนั้น ผู้เขียนมักจะยกคำกล่าวของบุคคลต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเทศกฎานในด้านต่าง ๆ โดยผู้เขียนจะแทรกลงไปบรรยายโวหารในเรื่องหรือตอนที่เกี่ยวข้อง ทำให้สารคดีมีสีสัน มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ทั้งยังให้ความรู้ทุกแง่มุมประกอบความเพลิดเพลินซึ่งเป็นหัวใจหลักของสารคดี ส่วนพรรณนาโวหารมักใช้เมื่อกล่าวถึงธรรมชาติ เทศนาโวหารผู้เขียนใช้ในทำนองปรารภให้ประเทศกฎานคงความเป็นชาติ วัฒนธรรมดั้งเดิมต่อไป กล่าวได้ว่าสารคดีเรื่อง **กฎานมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลัย** โดย พิสมัย จันทวิมล มีลักษณะเด่นในการใช้บรรยายโวหารที่ให้รายละเอียดของเรื่องมากที่สุดและสอดแทรกสรรคโวหารลงในเรื่องอย่างเหมาะสมทำให้สารคดีมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ สมกับเป็นสารคดีท่องเที่ยว

สารคดีเรื่อง **ฮูย่า! Tadpole ไข้ลูกกบ** โดย อุดมพร สมพงษ์ มีลักษณะใช้บรรยายโวหารดำเนินเรื่องและเป็นโวหารหลัก โดยบรรยายเกี่ยวกับการฝึก สถานที่ฝึก และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนใช้บรรยายโวหารที่ละเอียดให้ความสำคัญกับเรื่องทีกล่าวถึงเป็นอย่างมาก อาจมีคำไม่สุภาพและภาษาอังกฤษประกอบอยู่บ้าง แต่สิ่งเหล่านั้นทำให้ผู้อ่านเข้าถึงเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี สำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ คำทับศัพท์หรือศัพท์ทางทหาร ก็สามารถเข้าใจได้จากบริบทของคำนั้น ๆ อีกประการหนึ่งคือการแทรกอารมณ์ขันไปด้วยทำให้ผู้อ่านผ่อนคลาย

ความตึงเครียดจากเนื้อเรื่องการฝึก แต่ในส่วนที่ต้องการความจริงจังตึงเครียดผู้เขียนกับบรรยายความได้ดี ส่วนโวหารอื่นเป็นเพียงส่วนประกอบแทรกในบรรยายโวหาร กล่าวคือ พรรณนาโวหารใช้เป็นโวหารรองลงมาจากบรรยายโวหารใช้เมื่อกล่าวบรรยายกาศการฝึกและครูฝึก เทศนาโวหารมักใช้ในเชิงชักจูงให้ผู้อ่านมีความรักชาติ โดยใช้ที่มีความหมายคำรุนแรงบางครั้งอาจไม่สุภาพ สาธกโวหารผู้เขียนมักยกตัวอย่างเรื่องเล่าจากที่ได้รับฟังมาจากผู้อื่น ส่วนอุปมาโวหารนั้นผู้เขียนใช้น้อยมากและมักใช้ตัวเปรียบเทียบที่ถ่ายทอดความเข้าใจโดยมักปะปนคำไม่สุภาพบ้าง โดยรวมแล้วสารคดีเรื่อง **ฮูย่า ! Tadpole ไข้ลูกกบ** โดย จุฑมพร สมพงษ์ มีลักษณะเด่นในการใช้บรรยายโวหารที่สอดแทรกอารมณ์ขัน คำภาษาอังกฤษ และคำไม่สุภาพบ้าง แต่ก็ทำให้เนื้อเรื่องมีสีสันได้รับความเพลิดเพลินและความรู้ไปพร้อม ๆ กัน

สารคดีเรื่อง **คุณดอกสุดท้าย** โดย จุลินทร์ ศรีสะอาด ปรากฏการใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลักที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง ในการกล่าวถึงธรรมชาติ สภาพความเป็นอยู่ บุคคล สถานที่ และสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับผู้เขียนหรือผู้เขียนพบเห็นในวัยเด็ก โดยจะแทรกเทศนาโวหารที่เกี่ยวข้องในตอนนั้น ๆ มักอยู่ในช่วงสรุปท้ายบทหรือแทรกกลางบทที่กล่าวถึง เทศนาโวหารที่ผู้เขียนใช้มักให้คำแนะนำในการอนุรักษ์ธรรมชาติและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวอีสานหรือสอนในการใช้ชีวิตโดยมีจุดเด่นในการเปรียบกับสิ่งใกล้ตัวในท้องถิ่น เช่น พฤติกรรมของสัตว์หรือการเล่นของผู้เขียนในวัยเด็กมาเป็นแนวเปรียบเทียบในเทศนาโวหารซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายมองเห็นภาพและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ลำดับต่อมาเป็นสาธกโวหาร ผู้เขียนมักยกตัวอย่างเหตุการณ์ เรื่องเล่า หรือภาพชีวิตที่มาจากคนเฒ่าคนแก่ในอดีต ทำให้ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวเนื่องกันกับเหตุการณ์หรือตอนที่ผู้เขียนบรรยาย ส่วนพรรณนาโวหารใช้เมื่อกล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุดท้ายคืออุปมาโวหารผู้เขียนใช้น้อยมากเมื่อเทียบกับโวหารชนิดอื่น มักใช้สิ่งใกล้ตัวไม่ว่าจะเป็นสัตว์ บุคคล หรือสิ่งของที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเป็นตัวเปรียบเทียบ กล่าวได้ว่าสารคดีเรื่อง **คุณดอกสุดท้าย** โดย จุลินทร์ ศรีสะอาด มีลักษณะเด่นในการใช้บรรยายโวหารที่สอดแทรกเทศนาโวหารใช้เชิงชักจูงและแนะนำให้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นอีสาน รวมทั้งแนะนำด้านการใช้ชีวิตโดยยกตัวอย่างพฤติกรรมสัตว์ และการละเล่นของเด็กมาเป็นแนวคิดในเทศนาโวหาร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด ปี 2543-2546 ทั้งหมด 3 เรื่อง ปรากฏว่ามีการใช้บรรยายโวหารเป็นหลักและมีโวหารอื่นเป็นโวหารรอง แต่ทั้งนี้ในการสอดแทรกโวหารรองลงไปในนั้นจะต้องทำให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์กลมกลืนกับ

เรื่องหรือช่วยขยายเรื่องให้ผู้อ่านได้รับความรู้จากสิ่งที่กล่าวนั้น อย่างไรก็ตามการสอดแทรกโวหารรองโดยส่วนใหญ่แล้วจะขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องและกลวิธีการเขียนของผู้เขียนแต่ละคน

อภิปรายผล

สารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอินทร์ธอร์วอร์ด ปี 2543 - 2546 มีการใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลักเหมือนกัน แต่มีโวหารรองหรือกลวิธีในการใช้โวหารแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน ดังกล่าวต่อไปนี้

สารคดีเรื่อง **ปฏิญาณมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลัย** โดย พิสมัย จันทวิมล มีการใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลักในการดำเนินเรื่องที่เป็นสารคดีแนวท่องเที่ยว มีลีลาภาษาที่เข้าใจง่ายสื่อความหมายได้ดี เหมือนหนึ่งผู้เขียนได้ทำหน้าที่เปิดตัวประเทศที่ลึกกลับให้ผู้อ่านได้พบกับสิ่งที่น่าประทับใจ ทั้งพืชพรรณธรรมชาติ ผู้คน สถาปัตยกรรม ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณี โดยในโวหารหลักนั้นผู้เขียนจะแทรกสาธกโวหารเป็นระยะ ๆ สาธกโวหารที่ผู้เขียนนำมาแทรกในแต่ละช่วงตอนนั้นจะมีความเกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึงได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลินที่หลากหลาย มากกว่าการบรรยายของผู้เขียนเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เขียนกล่าวถึงธงกาซึ่งมีลักษณะคล้ายกับพระบฏของไทย ผู้เขียนก็ได้นำคำกล่าวของคุณนิวัติ กองเพียร มาประกอบ ทำให้สารคดีมีสีสัน น่าเชื่อถือ และผู้อ่านได้รับความรู้ความเพลิดเพลิน ทั้งยังเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศจากการบรรยายของผู้เขียนเพียงอย่างเดียวไปพร้อม ๆ พรรณนาโวหารผู้เขียนมักจะกล่าวถึงธรรมชาติซึ่งประเทศภูฏานนับว่าเป็นประเทศที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์และคงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้อย่างมาก เทศนาโวหารผู้เขียนมักใช้เมื่อปรารถถึงประเทศภูฏานในทำนองหวังว่า ให้ประเทศภูฏานคงความเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ และแนะนำการใช้ชีวิตโดยการใช้ธรรมะมาเป็นแนวทาง ส่วนอุปมาโวหารผู้เขียนจะใช้ก็ต่อเมื่อกล่าวถึงสิ่งที่เข้าใจยาก จึงต้องการสิ่งที่รู้จักดีมาเปรียบเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน พบการใช้อุปมาโวหารน้อยมาก เพราะผู้เขียนมีการบรรยายและการยกตัวอย่างที่ตืออยู่แล้ว จากที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า สารคดีเรื่อง **ปฏิญาณมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลัย** โดย พิสมัย จันทวิมล มีลักษณะดีเด่นในด้านการใช้บรรยายโวหารที่ชัดเจนทำให้ผู้อ่านเห็นภาพตามผู้เขียน และมีกลวิธีในการสอดแทรกสาธกโวหารลงในเรื่องได้อย่างเหมาะสม เข้ากับเรื่องได้ดี ส่วนในโวหารอื่น ๆ ผู้เขียนสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม จึงนับว่าสารคดีเรื่องดังกล่าวเป็นสารคดีที่สมบูรณ์ในด้านการใช้โวหารที่เหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไป

ซึ่งความเห็นนี้สอดคล้องกับธีรภาพ โลหิตกุล หนึ่งในคณะกรรมการการตัดสินรางวัล นายอินทร์อะวอร์ดประเภทสารคดี (2544. หน้า 312 – 313) กล่าวถึงสารคดีรางวัลยอดเยี่ยม นายอินทร์อะวอร์ดของ พิสมัย จันทวิมล เรื่อง **กฎมณเฑาะว์ในอ้อมกอดหิมาลักษณ์** ว่า มีการนำเสนอข้อมูลอย่างละเอียด เหมือนผู้อ่านสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปกับตัวหนังสือได้ และความเห็นนี้สอดคล้องกับบรรณาธิการร้านนายอินทร์ (พิสมัย จันทวิมล. 2543, หน้า คำนำ) ว่ามีความดีเด่นในการนำเสนอโดยการใช้ภาษาทำให้ผู้อ่านเหมือนเดินทางท่องเที่ยวไปด้วยตนเอง

สารคดีเรื่อง **ซูย่า! Tadpole ไขลูกกบ** โดย อุดมพร สมพงษ์ ปรากฏการใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลัก ที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง กล่าวถึงบุคคล สถานที่ และการฝึกต่าง ๆ ผู้เขียนใช้การบรรยายโวหารได้ดี ในการบรรยายในทุกแง่มุม จนทำให้ผู้อ่านเข้าถึงเนื้อเรื่องได้อย่างดี ในบรรยายโวหารนั้นจะแทรกพรรณนาโวหารลงไปบ้างเล็กน้อย เพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้คำทับศัพท์หรือคำศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบเรื่อง จึงทำให้เรื่องมีสีสัน เพราะสารคดีนั้นเกี่ยวกับการฝึกหน่วยได้นำจูโจม ณ ฐานทัพเรือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและใช้ทั้งหมด ผู้เขียนจึงใส่คำศัพท์เฉพาะลงไปบ้าง แต่สิ่งเหล่านั้นก็ไม่ทำให้ผู้อ่านที่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษอ่านไม่รู้เรื่อง เพราะผู้อ่านสามารถจะเข้าใจบริบทของคำนั้น ๆ ได้เอง ในการบรรยายแต่ละช่วงตอนมีคำไม่สุภาพปะปนอยู่มาก แต่ก็ทำให้เรื่องมีสีสัน สมกับเป็นการฝึกของทหารเรือ และเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าถึงการฝึก โวหารต่อมาเป็นเทศนาโวหารซึ่งรองลงมา จากบรรยายโวหาร โดยแนะนำให้ผู้อ่านรักประเทศชาติและผืนแผ่นดินไทย จากสารคดีเรื่อง **ซูย่า! Tadpole ไขลูกกบ** โดย อุดมพร สมพงษ์ นับว่าเป็นสารคดีที่ใช้บรรยายโวหารได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลินไปกับการฝึกหน่วยได้นำจูโจม เพราะการฝึกในลักษณะนี้นั้นเป็นการฝึกที่ยากลำบากมีทหารเรือจำนวนน้อยนายที่จะผ่านหลักสูตรนี้ ประกอบกับผู้ที่ได้รับการฝึกต้องเป็นทหารเรือเท่านั้น หรือถ้าเป็นราชนาวิกโยธินก็จะต้องได้รับทุนจากกองทัพเรือ ทั้งยังต้องมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีจึงจะมีโอกาสเข้าร่วมฝึกในหลักสูตรหน่วยได้นำจูโจมได้ จากสิ่งที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า สารคดีเรื่อง **ซูย่า! Tadpole ไขลูกกบ** โดย อุดมพร สมพงษ์ มีความดีเด่นในการใช้บรรยายโวหารที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกจนทำให้ผู้อ่านเหมือนไปร่วมฝึกในสถานการณ์นั้น ๆ จริง นับว่าสารคดีเรื่องดังกล่าวสามารถนำสิ่งที่บุคคลภายในที่ไม่ใช่ทหารเข้าใจยากมาทำให้เข้าใจได้ง่ายอีกทั้งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้รับความรู้ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งความเห็นนี้สอดคล้องกับคณะกรรมการการตัดสินรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ดปี 2545 (อุดมพร สมพงษ์. 2545,

หน้า คำนำ) ได้กล่าวถึงสารคดีเรื่องนี้ไว้ว่า ทำให้ผู้อ่านรู้สึกตื่นเต้นตลอดเวลาที่ได้อ่านเหมือนได้เห็นตัวตนของบุคคลที่กล่าวในเรื่องจริง

สารคดีเรื่อง **คุนดอกสุดท้าย** โดย จุลินทร์ ศรีสะอาด รางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 2546 มีการใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลักในการดำเนินเรื่อง โดยให้บรรยายสภาพทั่วไปจากสิ่งที่ผู้เขียนได้พบเห็นในวัยเด็กและจากที่ได้ฟังมาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้าน มักเป็นการกล่าวถึงสภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัย สถานการณ์ และชีวิตความเป็นอยู่ ในบรรยายโวหารนั้นผู้เขียนจะสอดแทรกเทศนาโวหารไว้ในช่วงสรุปในแต่ละตอนหรือช่วงกลางของตอน โดยเทศนาโวหารนั้นจะสอดคล้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึง ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เขียนกำลังกล่าวถึงท้องทุ่งนาผู้เขียนก็สอดแทรกให้อุชุนรุ่นหลังรักษาท้องทุ่งนาที่ยังเหลืออยู่ เทศนาโวหารโดยส่วนใหญ่ผู้เขียนใช้เป็นข้อคิดหรือข้อเสนอนะในการใช้ชีวิตที่ผู้เขียนได้ฟังมาและสังเกตได้จากพฤติกรรมของสัตว์หรือการละเล่นที่ผู้เขียนเล่นในวัยเด็ก ที่หลายคนอาจมองข้ามโดยไม่สนใจแต่ผู้เขียนได้นำสิ่งเหล่านั้นมาปรับใช้เป็นข้อคิดและข้อเสนอนะลงในสารคดีได้อย่างลงตัว ซึ่งสิ่งเหล่านั้นทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าผู้เขียนไม่ได้ตั้งใจจะสอนโดยตรง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลินกับตัวอย่างที่ผู้เขียนยกมาประกอบในเทศนาโวหาร โวหารต่อมาคือสาธกโวหารผู้เขียนใช้เมื่อต้องการให้เรื่องที่กำลังกล่าวถึงสมบูรณ์ โดยยกตัวอย่างเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตมาประกอบ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เพิ่มเติมอีกประการหนึ่ง พรรณนาโวหารผู้เขียนใช้น้อยแต่ไม่มากนัก มักกล่าวถึงความรู้สึกเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและบุคคลใกล้ชิด ส่วนอุปมาโวหารผู้เขียนใช้น้อยที่สุดและมักนำสิ่งใกล้ตัวมาเป็นตัวเปรียบเทียบให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่กล่าวมากขึ้น จากสิ่งที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่าสารคดีเรื่อง **คุนดอกสุดท้าย** โดยจุลินทร์ ศรีสะอาด มีความดีเด่นด้านการใช้เทศนาโวหารสอดแทรกไปในเนื้อเรื่องได้อย่างเหมาะสม โดยใช้สิ่งใกล้ตัว เช่น พฤติกรรมสัตว์และการละเล่น รวมทั้งภาษิตโบราณ หรือคำสอนของบุพการีมาประกอบในโวหาร ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเพลิดเพลินจากการเป็นคนช่างสังเกตและจดจำของผู้เขียน ความเห็นนี้สอดคล้องกับคณะกรรมการการตัดสินรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ดปี 2546 (จุลินทร์ ศรีสะอาด. 2546, หน้า คำนำ) ได้กล่าวถึงสารคดีเรื่องดังกล่าวไว้ว่า ผู้เขียนแสดงถึงการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี การดำรงชีวิตโดยสร้างบรรยากาศของภาคอีสาน ทำให้ผู้อ่านรู้สึกมีอารมณ์ร่วมในการอ่าน

สารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ดทั้ง 3 เรื่อง มีการใช้บรรยายโวหารเป็นหลักและมีการใช้โวหารรองที่แตกต่างกันไปตามความถนัดและจุดประสงค์ของผู้เขียน โดยโวหารรองนั้นจะแทรกอยู่ในบรรยายโวหาร และมีความกลมกลืนสอดคล้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึง ทั้งนี้ การแทรกโวหารรองลงไปนั้นก็ได้สร้างความเพลิดเพลินและความรู้กับผู้อ่านด้วย ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะของสารคดีเชิงความเห็นของ ศรีศิลป์ บุญขจร (2528. หน้า 713) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทยเรื่องกระบวนการอ่านเพื่อความรอบรู้ ว่าสารคดี คือ เรื่องที่ไม่ใช่สมมุติ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง มีจุดมุ่งหมายคือต้องการให้ความรู้ความคิดแก่ผู้อ่านเป็นหลักและในขณะเดียวกันก็เพื่อให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน งานเขียนประเภทนี้มีเนื้อหาให้ความรู้และความคิดเห็นเหมือนงานประเภทวิชาการ แต่วิธีการเขียนมุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินด้วย ไม่เคร่งเครียดเหมือนงานวิชาการ อาจใช้ภาษาที่เป็นกันเองมีสำนวนบรรยาย พรรณนา เทศนา อุปมา หรือสาธก ไม่ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลในลักษณะเชิงอรรถและบรรณานุกรม จากการวิเคราะห์สารคดีทั้ง 3 เรื่องจะเห็นได้ว่าผู้เขียนมีการอุปมาโวหารน้อยมาก ทั้งนี้เพราะผู้เขียนมีวิธีการบรรยายให้ผู้อ่านได้เข้าใจดีอยู่แล้วซึ่งจะใช้อุปมาโวหารก็ต่อเมื่อสิ่งที่กล่าวถึงเป็นสิ่งที่เข้าใจยากหรือสื่อความหมายเป็นอย่างอื่นได้ จึงต้องใช้อุปมาโวหารมีตัวเปรียบเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจตรงกัน

จากการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ พบว่า สารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ดทั้ง 3 เรื่อง คือ ฎฎานมนต์เสน่ห์ในอ้อมกอดหิมาลัย โดย พิสมัย จันทวิมล รางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 2543 ฮูฮ่า! Tadpole ใ้ลูกกบ โดย อุดมพร สมพงษ์ รางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 2545 และคุณดอกสุตท้าย โดย จุลินทร์ ศรีสะอาด รางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 2546 เป็นสารคดีที่มีลีลาโวหารดีเด่นแตกต่างกันไป โดยผู้เขียนเลือกใช้โวหารที่เหมาะสมกับเรื่องและจุดประสงค์ของผู้เขียน จึงส่งผลให้สารคดีทั้ง 3 เรื่อง ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ดปี 2543 - 2546 ทำให้เห็นแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ในกลวิธีการเขียนสารคดีที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสารคดีที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดระหว่างรางวัลยอดเยี่ยมและรางวัลพิเศษ